

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2007

EALAÍN

Ceardaíocht

Gnáthleibhéal

Tá 100 marc ag gabhail leis an bpáipéar seo, i.e. 25% de na marcanna iomlána ar an Ealaín

Déardaoin, 3 Bealtaine: Maidin 9.30 - 12.00; Tráthnóna 2.00 - 4.30

Ba chóir an páipéar seo a thabhairt d'iarrthóirí **Déardaoin, 26 Aibreán**

Treoracha

- Ceadáítear bileog **amháin** A2 de sceitsí ullmhúcháin a thabhairt isteach san ionad scrúdaithe mar chúnamh duit i bpróiseas forbartha do dhearaidh. Ní mór do do mhúinteoir ealaíne nó don phríomhoide an bhileog seo a shíniú agus dáta a chur léi **sula dtosaíonn** an scrúdú, á dheimhniú gurb é do chuid oibre féin gan chúnamh atá ann.
- Ní cheadáítear** duit aon **áis amhairc** sa bhreis (e.g. fótagraif, íomhánna rianaithe nó obair ealaíne réamhullmhaithe) a thabhairt isteach sa scrúdú.
- Ceadáítear úsáid a bhaint as pé ábhair cheardaíochta agus uirlisí is gá chun riachtanais an scrúdaithe a chomhlíonadh.
- Ní cheadáítear ábhair orgánacha mheatacha a úsáid.
- Scríobh do scrúduimhir agus an leibhéal ar gach bileog, agus ar an lipéad ceardaíochta atá curtha ar fáil.
- Scríobh uimhir na ceiste atá roghnaithe agat agus an teideal ar gach bileog agus ar an lipéad ceardaíochta atá curtha ar fáil.

Céim 1: Bileog de Sceitsí Ullmhúcháin (TAIGHDE)**(0 marc)**

Do chuid **taighde** is cóir a bheith sa bhileog A2 seo de sceitsí ullmhúcháin agus is cóir duit iad sin a dhéanamh le linn na seachtaine roimh an scrúdú. Is féidir rogha a bheith anseo de na léirthuisicintí a bhaineann tusa go pearsanta as an gceist a roghnaigh tú, agus smaointe faoin gceist a ndearna tú taighde orthu. Is féidir nótaí a chur leis an obair. Bíodh an obair ar fad ar thaobh amháin den bhileog A2. Má úsáideann tú colláis, íomhánna gearrtha amach, fótagraif nó íomhánna rianaithe, ní mór obair dá leithéid a **ghreamú go cothrom** ar do bhileog A2 de sceitsí ullmhúcháin.

Céim 2: Bileog Réamhsceitsí (FORBAIRT)**(10 marc)**

Cuireann tú do bhileog A2 de réamhsceitsí i gcrích le linn an scrúdaithe. Bileog **forbartha** atá anseo inar chóir na smaointe atá ar do bhileog de sceitsí ullmhúcháin a **fhorbairt**. Ba chóir go mbreithneofá gach gné den dearadh 2T nó 3T mar a oireann don cheist a roghnaigh tú agus fianaise a bheith ann ar **fhorbairt shuntasach bhreise** ar na smaointe seo. Is féidir sceitsí a bhfuil nótaí leo a úsáid chun forbairt na smaointe a léiriú agus tagairt ar leith a dhéanamh do na tréithe físiúla, feidhmiúla agus ábhartha a bhaineann leis an gceist atá roghnaithe agat. Ní mór duit oibriú **go díreach** ar do bhileog A2 agus úsáid a bhaint as sceitsí amháin, agus iad daite más mian leat. Caillfear marcanna más cóip dhíreach ón mbileog de Sceitsí Ullmhúcháin a dhéanann tú. Bíodh do chuid oibre ar fad ar thaobh amháin den bhileog A2.

Céim 3: Ceardaíocht Chríochnaithe**(90 marc)**

Déantar do phársa ceardaíochta le linn an ama a cheadaítear sa scrúdú.

Ag deireadh an scrúdaithe tabharfar clúdach tréshoilseach ceardaíochta duit ina gcuirfidh tú na nithe seo a leanas:

- An bhileog A2 de Sceitsí Ullmhúcháin
- An bhileog A2 de Réamhsceitsí
- Aon ní eile nó nithe eile (má shonraítear iad sa cheist atá freagartha agat)
- Do phársa ceardaíochta críochnaithe, más pársa déthoiseach é
- Más ceardaíocht thríthoiseach atá déanta agat, is cóir í a chur anuas ar do chlúdach ceardaíochta séalaithe agus an lipéad cuí feistithe de.

Freagair ceann amháin díobh seo a leanas:

1. Leabharcheardaíochtaí

Dear agus déan comhad bosca **nó** comhad infhairsingithe **nó** fillteán chun gearrtháin ar cheann amháin de na topaicí seo a leanas a choinneáil:

- (a) Cuairt ar Ghailearaí Ealaíne Nua-Aimseartha nó ar Mhúsaem Eolaíochta
- (a) Cuairt ar Ionad Oideachais Faoin Aer/Ionad Eachtraíochta
- (b) Ócáid cheoil Idirnáisiúnta.

Ní mór don saothar leabharcheardaíochta críochnaithe feidhmiú agus áis dúnta a bheith ann. Féadfaidh an cruth léiriú a thabhairt ar an topaic atá roghnaithe agat.

Bain úsáid as ábhair, dathadóireacht, litreoireacht, ceangal agus naisc oiriúnacha.

Uasmhéid: 40cm sa toise is mó.

Ábhair: meascán de pháipéar, cárta, ábhair cheangail agus naisc, péinteanna, dúigh, ábhar cholláise, greamacháin, agus na huirlisí is gá.

2. Peannaireacht

Dear agus cuir i gcrích píosa peannaireachta bunaithe ar Théacs **(a)** nó ar Théacs **(b)**. Ní mór ceithre líne **ar a laghad** a scríobh as an téacs atá roghnaithe. Tá rogha agat idir cur chuige traidisiúnta agus/nó nua-aimseartha i do chuid oibre. Tá cead agat colláis, meáin mheasctha nó teicníocht chuí ar bith eile a úsáid.

Téacs (a)

An bhfuil a fhios agat cad é atá an fharraige in ann a dhéanamh?

Cé go bhfuil na milliúin agus na billiúin agus na trilliúin tonnaí inti, carraigeacha agus báid raice, feamainn agus clocha, maighdeana mara agus ollphéisteanna, cnámha diamhra,

anfaí a chuirfidh triail ort, éisc a eitlónn, pincíní a ghlanann leo i bhfaiteadh na súl, guairneáin a shúfaidh isteach thú mar mhilseáin, siorcanna a dhéanfadh scilligeadh ort mar a dhéanfaí le cruithneacht, an bhfuil a fhios agat cad é atá an fharraige in ann a dhéanamh?

Tá sí in ann luí go socair ar fad gan oiread is siolla aisti, chomh ciúin le cleite ag scuabadh feadh na talún.

An bhfuil a fhios agat cad é atá an fharraige in ann a dhéanamh? le Pat Ingoldsby

Téacs (b)

Chuaigh Malachi chun cinn le faobhar, níos doimhne agus níos doimhne fós isteach in aer na hoíche agus a shúile grinne ar an réalta a bhí ina choinne. Thuairteáil na criostail oighir san atmaisféar i ngach ball, agus iad ag titim chun talún timpeall ar an gcathair agus níos faide ar aghaidh. Thum na dreigí, ar dhath airgid, san abhainn. Bhí an t-uisce ar fiuchadh acu agus sheol siad gáis ag siosadh agus ag pléascadh in airde sa spéir. Chuaigh an cóiméad i ngile sa spéir thoir agus é ag tumadh níos cóngaraí don chruinne laistiar den ghealach. D'ardaigh gaoth uallfartach anoir an t-uisce ón abhainn agus an cóiméad ag cuaradh i dtreo na gealaí. Tarraingíodh cúrsa an chóiméid i dtreo an tsolais níos lú. Chrith an chruinne iomlán nuair a réab an cóiméad isteach i dtaobh dorcha na gealaí, agus seoladh scamail dusta gealaí go hard sa spás.

Tersias le G.P. Taylor

Ábhair: dromchla oiriúnach d'obair pheannaireachta – uasmhéid na bileoige: A2; éagsúlacht ábhar do cholláis: dúigh, péinteanna, pinn litreoireachta, scuaba, marcóirí peannaireachta, rialóir, crosbhacart, etc.

Más mian leat oibriú ar bhileog seachas an ceann a sholáthraítear, **ní mór don fheitheoir an bhileog seo a shíniú sula dtosaíonn an scrúdú**, á dheimhniú go bhfuil sí folamh.

3. Póstaer

Dear agus déan póstaer ar cheann **amháin** de na topaicí seo a leanas:

- (a) Gníomhaíocht maidir le Téamh Domhanda
- (b) Féile Shamhraidh: ceol beo – ealaíona – rince – dráma – feistis – tinte ealaíne, etc.
- (c) Obair Thar Lear – déan iarratas ar víosa mic léinn.

nó

Déan cárta poist a dhearadh chun Caife Cibirspáis nua a fhógairt.

Is féidir an cárta poist críochnaithe a dhéanamh ar scála mór ach níor chóir dó a bheith níos mó ná A2 ar an méid is mó. Ní mór duit litreoireacht a bheith san áireamh i do shaothar críochnaithe.

Más mian leat oibriú ar bhileog seachas an ceann a sholáthraítear, **ní mór don fheitheoir an bhileog seo a shíniú sula dtosaíonn an scrúdú**, á dheimhniú go bhfuil sí folamh.

Ábhair: páipéir cholláise, cárta, ábhair uigeacha, greamachán, scuaba, péinteanna, dúigh agus aon mheán eile a thriomaíonn go tapa.

4. Fíodóireacht

Freagair (a) nó (b)

- (a) Dear agus figh painéal maisithe do chúisín.
Déan taighde agus forbairt ar do dhearadh ó na dathanna, cruthanna agus uigeachtaí atá ar an duilliúr: duillí – scothóga – caora – cnónna, etc.
- (b) Dear agus figh taipéis bunaithe ar cheann amháin de na téamaí seo a leanas:
  - An Fhoraois Mhistiúil
  - An Chóisir Lá Breithe
  - An tUisceadán.

Úsáid ábhair agus teicníochtaí éagsúla san inneach. Úsáid dath, cruth, uigeachtaí agus pátrún chun barr feabhais a chur ar do shaothar.

Ábhair: deilbh réamhullmhaithe ar sheol nó ar fhráma; éagsúlacht mhór snátha, olla agus ábhar solúbtha atá oiriúnach don fhíodóireacht.

5. Líonóilphriontáil/Blocphriontáil

Dear agus déan prionta líonóile bunaithe ar cheann **amháin** de na topaicí seo a leanas:

- (a) Fíora i mbun gluaiseachta: ainmhíoch – daonna – ag rith – ag cromadh – ag sirtheoireacht – ag léim, etc.
- (b) Sráideanna na hAinnise
- (c) Le titim na hoíche.

Ba chóir go mbeadh toisí 15cm x 20cm ar a laghad i do phrionta críochnaithe. Is féidir leat dearadh a dhéanamh do phrionta aondathach **nó** do phrionta a mbeidh dhá dhath ar a laghad air. Ba chóir cineálacha éagsúla gearrthacha a úsáid i do shaothar agus tuiscint chuimsitheach ar airíonna na líonóilphriontála/na blocphriontála a léiriú.

Ábhair: píosa/i líonóile nó bloc/bloic adhmaid (ag brath ar cé acu modh laghdaitheach nó bloc ar leith do gach dath a bheith á úsáid agat) nach lú ná 20cm x 15cm; páipéar rianaithe, páipéar priontála, dúigh phriontála intuaslachta in uisce a thriomaíonn go tapa, uirlisí gearrtha agus priontála, etc.

N.B. Má tá do chuid priontaí fliuch fós ag deireadh an scrúdaithe, clúdaigh iad go cúramach le plaisteach glé sula gcuireann tú sa chlúdach ceardaíochta iad. Ba chóir do bhloic/líonóil (agus iad clúdaithe i bplaisteach trédhearcach) a chur isteach freisin, chomh maith le do chuid rianaithe.

6. Puipéadacht

Déan puipéad lámhainne, puipéad slaite nó puipéad téide bunaithe **ar cheann amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Seanmháthair nó Seanathair
- (b) Míol mara
- (c) Pearsa chlúiteach ón stair

Ba chóir go mbeadh an puipéad oiriúnach do léirithe iomadúla. Níor chóir go mbeadh corp do phuipéid níos mó ná 100cm sa toise is mó. **Ní mór éadaí agus oiriúintí a dhéanamh le linn an scrúdaithe. Caithfear na baill choirp uile a chóimeáil, a dhathú agus a mhaisiú le linn an scrúdaithe.**

Ábhair: fabraic, snáithe, ábhair uigeacha éagsúla, péinteanna, etc; bunchruth na lámhainne agus an fhuáil déanta, an bhunchabhail déanta as cúr-rubar, *papier maché* nó ábhar éadrom eile. Ní mór na baill choirp ar fad a chur le chéile agus a mhaisiú le linn an scrúdaithe.

7. Scáthlánphriontáil

Dear agus déan prionta bunaithe ar cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Ar Bhruach na hAbhann: snáthaidí móra/cuileanna Bealtaine – seilidí – giolcacha – froganna, etc.
- (b) An Sorcas: lucht grinn – slogairí tine – lámhchleasaithe – cleasghleacaithe, etc.
- (c) Cluichí Cláir: Lúdó – Ficheall – Táiplis – Nathracha is Dréimírí, etc.

Is féidir priontáil ar chúlra de do rogha féin atá oiriúnach don dearadh. Níor chóir go mbeadh do phrionta críochnaithe níos mó ná 100cm x 100cm.

Ábhair: fabraic, scáthlín, ábhar stionsail, dúigh phriontála agus cuimleoirí, téip chumhdaigh, etc.

8. Teicstílí Lámhphriontáilte

Dear agus priontáil athphatrún ar pháosa fabraice nach mó ná 100cm x 100cm bunaithe ar cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Foirgnimh Neamhchoitianta: Gaudí – Le Corbusier – Piano & Rodgers – Utzon
- (b) Siamsaíocht Leictreonach: fischluichí – seinnteoirí mp3 – fóin phóca, etc.
- (c) Dramhbhia: milseáin ghlóthaí – creatháin bhainne – uachtar reoite – cácaí, etc.

Méadaigh ar éifeacht do dhearaidh agus tú ag tabhairt airde ar ghluaiseacht, sreabhadh, forphriontáil agus nascacht.

Ábhair: fabraic, scáthláin, ábhar stionsail, bloic, ruaimeanna, dúigh, etc.

9. Baitic

Dear agus déan baitic bunaithe ar cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Cóiméid – pláinéid – satailítí – spás-stáisiúin – spásairí, etc
- (b) Áit nó tír i bhfad i gcéin ar mhaith leat turas a thabhairt uirthi.
- (c) Timthriall na Beatha.

Ba chóir do bhaitic a thumadh go hiomlán uair amháin ar a laghad le linn an phróisis. Níor chóir an lámhphéinteáil a dhéanamh ach ar réimsí beaga sonracha amháin. Níor chóir go mbeadh do bhaitic níos mó ná 100cm sa toise is mó.

Ábhair: fabraic oiriúnach do bhaitic, céir, ruaimeanna, *tjanting*, scuaba, frámaí, etc.

10. Criadóireacht

Dear agus déan **ceann amháin** díobh seo a leanas:

Coimeádán i gcomhair planda pota **nó** dealbhóireacht rilífe le crochadh ar bhalla **nó** plaic.

Bíodh do dhearadh agus do mhaisiú bunaithe ar cheann amháin de na téamaí seo a leanas:

- (a) Parthas sna Trópaicí
- (b) Droichid – ilstóraigh spéire – scafall – túrchraenacha, etc.
- (c) Saothar duine amháin díobh seo a leanas: Henri Matisse – Henri Rousseau – Vincent Van Gogh – Harry Clarke.

Ní mór duit do shaothar a bhácáil agus ba chóir é a mhaisiú le hábhair oiriúnacha mar atá sleamhnáin, glónraí agus ocsaídí.

Ábhair: Cré réamhullmhaithe do do rogha teicníocht (roth- nó lámhdhéanamh). Trealamh cuí criadóireachta agus ábhair chuí, ina measc, sleamhnáin, glónraí, ocsaídí, etc.

11. Bróidnéireacht

Dear agus déan ceann **amháin** díobh seo a leanas: painéal do mhála gualainne nó brat balla, nó píosa maisithe le caitheamh ar an gcloigeann.

Roghnaigh ceann amháin de na téamaí seo a leanas mar phointe tosaigh don saothar:

- (a) Ag fánaíocht trí na páirceanna: nóiníní – cloigíní gorma – caisearbháin – driseacha, etc.
- (b) Cruthanna, uigeachtaí agus dathanna torthaí coimhthíocha
- (c) Páirceanna téama: rollóirí-chóstóirí – flas candaí – carousel - steallaí uisce, etc.

Úsáid trí ghreim éagsúla ar a laghad (greamanna láimhe nó ar mheaisín). Is féidir meáin mheasctha a úsáid freisin.

Ábhair: ábhair éagsúla, ina measc earraí aimsithe, fabraicí, snáitheanna etc.; snáitheanna bróidnéireachta; fabraic agus ábhair uigeacha do *appliqué*.

12. Snoíodóireacht adhmaid/Snoíodóireacht

Dear agus snoigh **ceann amháin** díobh seo a leanas: píosa snoíodóireachta a sheasann leis féin, painéal maisitheach nó plaic.

Bíodh do shaothar bunaithe ar cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Ceannaithe na ndaoine aosta
- (b) Ag obair ar an bhfeirm
- (c) Éin chreiche.

Tá an litreoireacht ar an saothar críochnaithe roghnach.

Ábhair: Is féidir an saothar a shnoí as adhmaid, plástar nó aon ábhar oiriúnach eile.

13. Miotalóireacht/Tógáil

Dear agus déan **ceann amháin** díobh seo a leanas: trófaí, plaic nó píosa dealbhóireachta a sheasann leis féin.

Bíodh do shaothar bunaithe ar cheann amháin díobh seo a leanas:

- (a) Lucht leanta Faisin
- (b) I suíochán an tiománaí
- (c) Aclaíocht Saoil.

Ábhair: ábhair chruain; miotail do theicníochtaí tógála; uirlisí oiriúnacha.

14. Múnlóireacht

Dear agus múnlaigh píosa dealbhóireachta lánchumtha nó i bhfoirm rilífe bunaithe ar cheann amháin de na téamaí seo a leanas:

- (a) An Fharrage: éin mhara – sliog-iasc – longa raice, etc.
- (b) Troid nó teitheadh
- (c) Píosa dealbhóireachta le cur sa bhealach isteach i monarcha déantúsaíochta meaisíní.

Ábhair: is féidir na múnlaí a dhéanamh as cré, as cré a thriomaíonn go tapa, as marla nó as ábhar ar bith eile atá oiriúnach do theicníochtaí múnlóireachta. Is féidir ábhair bhreise a chur le do shaothar.

Leathanach Bán